

Sygn. akt III AUa 680/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Szczecinie

sprawy K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 4 czerwca 2013 r. sygn. akt VII U 2297/11

oddala apelację.

SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek SSO del. Beata Górską

III A Ua 680/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z 4 października 2011 roku z urzędu zawiesił wypłatę emerytury K. W., z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną na terenie Szwecji. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie, potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Z decyzją powyższą nie zgodziła się ubezpieczona K. W., która w odwołaniu z 28 października 2011 roku wniosła o jej uchylenie i cofnięcie zawieszenia wypłaty świadczenia. W uzasadnieniu swojego stanowiska powódka wskazała, że decyzja ta jest sprzeczna z zasadami określonymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z zasadą

ochrony praw nabytych oraz zasadą demokratycznego państwa prawa, ponieważ prawo do emerytury nabyła decyzją z 2 czerwca 2009 roku, kiedy nie było wymogu rozwiązania umowy o pracę choćby na jeden dzień.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, powołując się na argumentację Trybunału Konstytucyjnego zaprezentowaną w wyroku z dnia 7 lutego 2006 roku w sprawie SK 45/04.

Wyrokiem z 4 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił zaskarżoną decyzję i wznowił wypłatę emerytury należną powódce K. W. poczynając od 1 października 2011 roku.

Rozstrzygnięcie zostało poprzedzone ustaleniami faktycznymi, z których wynikało, że K. W. urodziła się (...). Wniosek o emeryturę ubezpieczona złożyła w organie rentowym 27 marca 2009 roku, wskazując w jego treści, że nadal pozostaje w zatrudnieniu na terenie Szwecji, gdzie na stałe zamieszkuje. Organ rentowy pozytywnie rozpoznał wniosek K. W. i decyzją z 2 czerwca 2009 roku przyznał jej prawo do emerytury, poczynając od 16 kwietnia 2009 roku, tj. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Następnie decyzjami z 9 listopada 2009 roku, w związku z otrzymaniem potwierdzenia ubezpieczenia za granicą przez szwedzką instytucję ubezpieczeniową, organ rentowy przeliczył emeryturę K. W. i decyzją z 1 marca 2011 roku dokonał waloryzacji świadczenia ubezpieczonej. Z ustaleń Sądu pierwszej instancji wynika także, że ostatecznie zaskarżoną decyzją z 4 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu zawiesił K. W. wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuację zatrudnienia na terenie Szwecji.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, przy uwzględnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej co do zasady zasługuje na uwzględnienie.

Sąd rozważył stanowiska obu stron i uznał, że okoliczności faktyczne ustalone w tej sprawie są bezsporne. Natomiast strony w sposób odmienny odniosły się do zagadnienia prawnego polegającego na ustaleniu czy w niniejszym stanie faktycznym zostały spełnione przesłanki konieczne do zastosowania przepisu art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn. Dz.U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna). To zatem zagadnienie stanowiło przedmiot osądu Sądu Okręgowego.

Dalej Sąd pierwszej instancji rozważył, że omawiany przepis art. 103a został dodany do ustawy emerytalnej przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. nr 257, poz. 1726) i wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku. Stanowi on, że „prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury”.

Sąd Okręgowy dokonał wykładni tego przepisu i uznał, że w odniesieniu do osób, które pozostając w zatrudnieniu nabyły prawo do emerytury w 2011 roku, organ rentowy w ogóle nie podejmuje wypłaty świadczenia, jeżeli nie nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy. Jednakże, po rozwiązaniu umowy o pracę, osoby te mogą zatrudnić się ponownie u tego samego lub innego pracodawcy i wówczas emerytura będzie im wypłacana (ustaną przesłanki do jej zawieszenia).

Odnosząc wyżej przedstawiony stan prawny do sprawy zainicjowanej odwołaniem ubezpieczonej K. W. Sąd pierwszej instancji dostrzegł, że jej sytuacja faktyczna jest jednak odmienna, ponieważ co prawda pozostawała ona i nadal pozostaje w zatrudnieniu, ale prawo do emerytury nabyła na podstawie decyzji z 2 czerwca 2009 roku, kiedy art. 103a ustawy emerytalnej jeszcze nie obowiązywał. W związku z powyższym Sąd Okręgowy zwrócił między innymi uwagę na to, że z dniem 22 listopada 2012 roku art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, został uznany wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku (sygn. akt K 2/12) za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2

Konstytucji RP. W przytoczonym orzeczeniu Trybunał Konstytucyjny zważył, że podstawowy problem w zawisłej przed nim sprawie dotyczył oceny, czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (i stażu ubezpieczeniowego), co znaczy, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono pułapką dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny. Sąd pierwszej instancji w całości podzielił wykładnię przepisów prawa i argumentację przedstawioną przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 roku. Jednocześnie nie uszło uwadze Sądu Okręgowego, że zaskarżona w niniejszym postępowaniu decyzja została wydana 4 października 2011 roku. Natomiast przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim przewidywał wymóg rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą wobec osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności zwalniania się z pracy, dopiero z dniem ogłoszenia sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku sygn. akt K 2/12, a zatem z dniem 22 listopada 2012 roku, utracił domniemanie zgodności z art. 2 Konstytucji RP (argument z art. 190 Konstytucji RP). Tymczasem postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest zasadniczo kontynuacją postępowania administracyjnego i rola sądu sprowadza się do kontrolowania prawidłowości decyzji kończącej to postępowanie, a więc ze swej istoty weryfikacja ta nie powinna uwzględniać stanu istniejącego w dacie późniejszej niż data jej wydania.

Mimo tego, biorąc pod uwagę to, że skutkiem utraty domniemania konstytucyjności ustawy w konsekwencji wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku stwierdzającego niezgodność jej przepisu z Konstytucją, jest obowiązek zapewnienia przez sądy orzekające w sprawach, w których przepis ten ma zastosowanie, stanu zgodnego z Konstytucją wynikającego z wyroku Trybunału Konstytucyjnego (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2010 roku, sygn. akt III UK 2/10, Lex nr 1037192). Sąd Okręgowy dokonał wykładni przepisu art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zgodnej z art. 2 Konstytucji RP i ostatecznie odwołanie ubezpieczonej K. W. uwzględnił, wznawiając jej wypłatę emerytury od chwili jej zawieszenia, to jest od 1 października 2011 roku.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie nie zgodził się organ rentowy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wywiedzionej apelacji zaskarżył wyrok w części to jest w zakresie dotyczącym daty, od jakiej Sąd pierwszej instancji przyznał wnioskodawczyni prawo do dalszej wypłaty dotychczas zawieszony emerytury, zarzucając mu naruszenie art. 28 w zw. z art. 103a ustawy z 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U nr 257 poz. 1726 ze zm.) dodanym przez art. 6 pkt.2 ustawy z 16.12.2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw poprzez przyjęcie, że przepis art. 28 powołanej ustawy był niekonstytucyjny w dacie wydania zaskarżonej decyzji pomimo treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r - sygn. akt K 2/12 a tym samym przyznanie ubezpieczonej prawa do dalszej wypłaty emerytury od chwili jej zawieszenia tj. od 1.10.2011 r

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do dalszej wypłaty emerytury od 22 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację należało uznać za nieuzasadnioną.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy są prawidłowe, a wyprowadzone z nich wnioski prawne nie budzą zastrzeżeń. Ustalenia te i rozważania sąd odwoławczy podziela i przyjmuje za własne.

Przy bezspornym stanie faktycznym sprawy przedmiot sporu sprowadza się do ustalenia wpływu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, na sytuację prawną ubezpieczonej w okresie od dnia 1 października 2011 r. do 22 listopada 2012 roku w zakresie prawa do pobierania emerytury przyznanej ubezpieczonej od dnia 16 kwietnia 2009 r.

Przypomnieć należy, że powyższym wyrokiem Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z Konstytucją art. 28 ustawy zmieniającej w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodany przez art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Wyrok ten wszedł w życie z dniem jego opublikowania w Dzienniku Ustaw, tj. w dniu 22 listopada 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., nr 1285). W niniejszej sprawie bezspornym jest, że w oparciu o analizowane przez Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym orzeczeniu przepisy organ rentowy decyzją z dnia 25 listopada 2011 r. wstrzymał ubezpieczonej prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011 r. w związku kontynuowaniem zatrudnienia.

Z treści uzasadnienia wskazanego wyroku Trybunału wynika, że zarzut niekonstytucyjności kwestionowanej regulacji sformułowany został w odniesieniu do wąskiego kręgu osób, a mianowicie emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, tj. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Trybunał nie objął przy tym analizą rozwiązania przyjętego przez ustawodawcę, polegającego na uzależnieniu realizacji nabytego prawa do emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego emeryt wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Trybunał podkreślił między innymi, że art. 103a ustawy emerytalnej powinien być traktowany nie jako przepis dotyczący reguł łączenia świadczenia emerytalnego i zarobku, lecz jako przepis określający warunki realizacji prawa do emerytury, a więc określający treść ryzyka emerytalnego. Określa więc zasady powstania prawa do świadczenia.

Problem w sprawie rozpatrywanej przez Trybunał dotyczył zatem oceny, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej – przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego – na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, takich jak ubezpieczona K. W., które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Trybunał stan taki ocenił negatywnie i stwierdził, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego, musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 r. Oznaczało to dla nich, że chcąc nadal pracować i jednocześnie pobierać emeryturę musiały rozwiązać stosunek pracy i raz jeszcze go nawiązać. Akcentowano przy tym, że decyzja o przejściu na emeryturę jest podejmowana przez ubezpieczonego raz na całe życie. Znając warunki, jakie będzie musiał spełnić, aby zrealizować nabyte prawo – w tym wypadku rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – ma on szansę się do nich przygotować. Może zatem odpowiednio ułożyć stosunki ze swoim dotychczasowym pracodawcą, ewentualnie poszukać pracodawcy, który zgodzi się rozwiązać z nim stosunek pracy, po czym ponownie go nawiązać. Osoby, które przeszły na emeryturę w latach 2009-2010 bez konieczności rozwiązywania stosunków pracy, w związku z decyzją ustawodawcy o objęciu ich tym obowiązkiem, nie miały takiej możliwości. Wreszcie też, określając skutki wyroku Trybunał wyjaśnił, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w

obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

W odpowiedzi na zarzut apelacji organu emerytalnego Sąd Apelacyjny wskazuje, że ogłoszenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego nastąpiło w czasie trwania procesu w niniejszej sprawie. To powoduje, że – jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, orzeczenie Trybunału Sąd uwzględnia z urzędu bez konieczności składania przez ubezpieczoną odrębnego wniosku do organu rentowego. Wynika to z faktu, iż utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego następuje z chwilą wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego i orzeczenie ma w tym zakresie charakter konstytutywny. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są powszechnie obowiązujące, abstrakcyjnie adresowane, zawierające normatywną treść (choć w sensie negatywnym) i zbliżają się do regulacji normatywnej - w tych wszystkich wypadkach, kiedy rozstrzygnięcie jest nakierowane na eliminację niekonstytucyjnej normy w pełnym lub częściowym zakresie. Takie cechy należy przypisać orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającemu wprost niekonstytucyjność przepisu prawa, ale także ustalającym zakres treściowy przepisu, w jakim popada on w kolizję z Konstytucją.

Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przeważa pogląd o skuteczności *ex tunc* wyroków Trybunału Konstytucyjnego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 99/06, OSNC 2007/6/79; uchwały z dnia 23 stycznia 2001 r., III ZP 30/00, OSNP 2001/23/685; z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004/9/136; z dnia 23 stycznia 2004 r., III CZP 112/03, OSNC 2005/4/61; z dnia 23 czerwca 2005 r., III CZP 35/05, OSNC 2006/5/81 i z dnia 19 maja 2006 r., III CZP 26/06, OSNC 2007/3/39 oraz wyroki z dnia 10 listopada 1999 r., I CKN 204/98, OSNC 2000/5/94; z dnia 19 grudnia 1999 r., I CKN 632/98, niepubl.; z dnia 19 kwietnia 2000 r., II CKN 272/00, niepubl.; z dnia 15 stycznia 2003 r., IV CKN 1693/00, niepubl.; z dnia 9 października 2003 r., I CK 150/02, OSNC 2004/7-8/132, ze sprost. OSNC 2004/10/131; z dnia 29 października 2003 r., III CK 34/02, OSP 2005/4/54; z dnia 30 września 2004 r., IV CK 20/04, OSNC 2005/9/161; z dnia 26 listopada 2004 r., V CK 270/04, niepubl.; z dnia 12 stycznia 2005 r., I CK 457/04, niepubl.; z dnia 7 października 2005 r., II CK 756/04, "Monitor Prawniczy" 2005, nr 21, s. 1027; z dnia 14 września 2006 r., III CSK 102/06, niepubl.; z dnia 15 czerwca 2007 r., II CNP 37/07, niepubl.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I CSK 315/07, niepubl.; z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 31/08, OSNC-ZD 2009/1/16; z dnia 20 maja 2009 r., I CSK 379/08, OSNC 2009/10/172 i z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 110/09, OSNC 2010/5/82, a także postanowienia z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAP 2001/10/331 i z dnia 15 kwietnia 2004 r., IV CK 272/03, niepubl.). Przedstawione tu stanowisko podziela Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę. Taka zasada pozwala dokonać zmiany decyzji organu rentowego ze skutkami już od chwili jej wydania jeśli późniejszym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego stwierdzono niekonstytucyjność przepisu stanowiącego podstawę jej wydania. Taka sytuacja jest możliwa niezależnie od tego, że zasadnicza rola sądu sprowadza się do kontrolowania prawidłowości decyzji, a więc ze swej istoty nie dotyczy weryfikacji stanu istniejącego w dacie późniejszej niż data jej wydania.

Od zasady skuteczności wyroku Trybunału Konstytucyjnego *ex tunc* istnieją wyjątki mające podstawę w przepisach Konstytucji, które jednak nie zachodzą w okolicznościach tej sprawy. W reakcji na zarzuty apelacji odnotować jedynie wypada, że jednym z takich wyjątków jest sytuacja, gdy Trybunał Konstytucyjny wskazuje datę uchylecia aktu normatywnego, który uznał za niezgodny z przepisem lub też odroczy obowiązywanie swego wyroku. Ponieważ jednak żadna z tych sytuacji nie zaistniała w związku z analizowanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., to kwestia retroaktywnej skuteczności tego wyroku nie może budzić wątpliwości.

Prawo sądu do zmiany decyzji organu rentowego od chwili jej wydania nawet jeżeli decyzja ta została wydana przed ogłoszeniem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego wynika także i z tego, że skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, stwierdzającego niezgodność z Konstytucją nieobowiązującego już przepisu ustawy, jest umożliwienie wznowienia postępowań sądowych (i nie tylko – uwaga S.A.), w których taki przepis stanowił podstawę prawną rozstrzygnięcia (taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniu z dnia 20 czerwca 2007 r., V CNP 45/07, LEX nr 347227). Co do zasady wznowienie na tej podstawie może więc dotyczyć tych orzeczeń, które uprawomocniły się przed datą opublikowania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Nadto w piśmiennictwie w omawianym zakresie, przyjmuje się, że skutkiem pośrednim stwierdzenia niezgodności

kontrolowanego aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub aktem normatywnym wyższego rzędu jest - obok skutku bezpośredniego w postaci utraty przez akt normatywny mocy obowiązującej - możliwość podważenia rozstrzygnięcia sądowego lub administracyjnego podjętego na podstawie aktu normatywnego, którego w dacie rozstrzygnięcia sprawy dotyczyło domniemanie konstytucyjności, a który po prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy został uznany za niekonstytucyjny. Oczywiście jest więc, że wznowienie postępowania w takich sytuacjach ma doprowadzić do sanacji postępowania sądowego (lub administracyjnego) opartego na niekonstytucyjnym akcie prawnym. Należy tym samym przyjąć, że po wznowieniu postępowania będzie się ono toczyć z pominięciem tych niekonstytucyjnych przepisów. W przeciwnym razie nieracjonalne byłoby dopuszczenie do wznowienia postępowania, które miałyby się toczyć na podstawie niekonstytucyjnego aktu prawnego, chociaż przez pewien czas obowiązującego. Odnosząc powyższe kwestie do sytuacji ubezpieczonej K. W. należy wskazać, że skoro w orzecznictwie dopuszcza się możliwość wznowienia postępowania zakończonego wydaniem decyzji opartej na niekonstytucyjnym przepisie to tym bardziej jest możliwa modyfikacja decyzji jeszcze nieprawomocnej w ramach postępowania toczącego się z odwołania ubezpieczonego, która taka decyzja dotyczy.

Na tej podstawie oraz zgodnie z przytoczonymi rozważaniami odnośnie mocy wstecznej wyroków Trybunału Konstytucyjnego zdaniem Sądu Apelacyjnego należało przyjąć, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. ma w tym przypadku skutki retroaktywne. Utrata mocy obowiązującej zakwestionowanych nim przepisów art. 103a ustawy emerytalnej w związku z art. 28 ustawy zmieniającej nastąpiła od daty ich uchwalenia, jednak przepisy te w zakresie oznaczonym w wyroku Trybunału są niekonstytucyjne od początku.

Jak wynika z powyższego, w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. prawo do emerytury dla ubezpieczonej, która nabyła je z dniem 16 kwietnia 2009 r., mimo kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury i które było jej wypłacane, zostało zachowane także od dnia 1 października 2011 r., o czym trafnie orzekł sąd pierwszej instancji w zaskarżonym wyroku.

Rozważywszy jak wyżej, Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja organu emerytalnego nie zawiera usprawiedliwionych podstaw i dlatego na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił ją w całości.

SSA Barbara Białecka SSA Romana Mrotek SSO del. Beata Górńska